

ปฆาดอโพป่าเดอเตน่ากู

ปฆาดอโพป่าเดอเตน่ากู

เรื่อง หนานเกียรติ เกียรติศักดิ์ หนานเกียรติ ม่วงมิตร

ภาพ ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

เรียบเรียง ศรัณย์รักษ์ สันติอรุโณทัย

มีนาคม 2563

มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Foundation for Applied Linguistics) ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 5 และ 6

“โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยนำภาษาถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ (ทวิภาษา : กะเหรี่ยงสกอร์ – ไทย)”

Supporting Mother Tongue Based MLE Project in Ethnic Minority Communities in Thailand : Sgaw karen - Thai

ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิเกื้อฝันเด็ก Child’s Dream Foundation (CDF)

เล๊อ มื่อฮาลอปา ต่าแช๊เก๊อปฆื่อ มื่อเก่อลอนื่อะ เซ่อกี ก๊อท่อ แว ดื๊อซี่ญา ปฆาเก่อญูอ เมอ อ๊ะ พ่ะลอ ต่ามา เก โอ่ะบฆื๊ เต่น่า แซ ท่อ แว เล๊อ เด๊อ เต๊อเพล่อะ โอ่ะเล๊อปฆ่าปู

เต๊อเพล่อะ ชี๊แกเง อี ปฆา ดอโพป่าโอ่ะ แว คีฆา ปฆา ดอโพป่า คีฆา อี โล่แกว๊ เตน่ากู ด๊อ แต๊ แซ แว ต่าแซ เก่อญอ เก่อญอ อ๊ะป่า โซ่ อ่ะ โพควา โล่แกว๊ ด๊อ เตน่ากู เล๊อ อ่ะ โพควา โล่แกว๊ เต๊อบ่ะเน่ อ๊ะป่า แต๊ เอ่ะ ออ อ่ะ โพควา เต่อ คอ จ๊ะ แว อ๊ะป่า แพ๊เล๊อ อ๊ะ โล่แกว๊ เต๊อบ่ะ บ่าเน่ฮ อ๊ะป่า แต๊ เชอ ออ ด๊อ โซ่โล เดอ แว ลอฮมาแวด่ะ ดีอี เดอ อ่าโพควา ก๊อบลอ ตีอเล๊อ มื่อเต่อนี อ่ะโพควา โชโม่ท่อแว ด๊อจ๊ะ อ๊ะป่า “เตน่ากูอ่ะแฮเป่อดีแลฮ” อ๊ะป่าเต่อ คอ เต๊อซี่ญา แว เจ่ ตือ เล๊อ อ๊ะป่าคื่อะท่อ เน่ ที่ ปฆา โล่แกว๊ เตน่ากู เล๊อญาๆ ลี๊ ต่าม๊อจ่ะ ป่า น่าโฮ ปฆา แต๊ แวต่าโม่ซี่ญา เน่อ ซ๊า อาฮ

“ต่าโม่ซี่ญา ซ๊ะ เจ๊อป่า” อ่ะ โพควา แต๊เชอ

ออ ด๊อ ต่าโม่ซี่ญา ซ๊ะ โด่ะม๊ะ อ๊ะป่าแต๊ แว ต่าเม๊อโม่ ซี่ญา ซ๊ะ แล คลอ เจ่อทีคลอ เจ่อเก๊อ อ่อะ น่อมื่อที วี ด๊อ เจ๊อ เก่อ แต๊ เดอนา เล๊อ เตน่ากู อ๊ะเฆ่ อ่ะ โพควา แล คลอ ปื๊อจื่อ อ๊ะป่า อ่ะที ตือ เล๊อ ทีคลอโก่ ลี๊ อ่ะ โพควา ช่อะ ลอ ที่คลอ วี ด๊อ เต่ลอ น่อมื่อที โบลอ ที เล๊อก๊อโต่ะ เก่อ ญูอๆ วี ด๊อ เฮ่ลอ อ๊ะป่า

อ๊ะป่า ออ ทีคลอ ด๊อ แต๊ แวด่ะ “เตน่ากู แก๊ ปฆาเก่อญอ อ๊ะ ต่าโล่แกว๊ ยี่ะลี๊ แก๊ แว ต่า “อื่อทา” เน่ลอฮ “อื่อทา” แก๊ปฆา อื่อ ทา เป๊อเม่อ แต๊ ท่อ เล๊อ เตน่ากู ปฆาซ๊ะ ปฆา น่อท่อ แว เล๊อ อื่อทา เซ่ก๊อ ลอฮ ด๊อ อ่ะแว น่อบ่ะแว เล๊อ “เต๊อะน่าตู๊จ่อ” แก๊ ปฆาเก่อญอ อ่าซื๊อโพ เล๊อคี เล๊อเปลอ อ่ะแว ซูอ่อะ เตน่า แก๊ ต่าซู อ่อะ เล๊อ อ่ะ ดื๊อซื๊อ เล๊อเปลอ เน่ ปฆาเก่อญอ จี่พล๊อ เล๊อ ปฆาดื๊อซื๊อ อ๊ะดื่อะ อ่าดา เต่อคอ ร๊ะเน่ ออ ด๊อ อ๊ะชู่ อ่ะเคล ร๊ะเน่ ออ แพ๊ เล๊อ อ่ะแว ด่ะ โต๊ก่อะ อ๊ะดื่อะ อ่ะอา

เต๊อะน่าตู๊จ่อ ปื๊อท่อ อ่ะ เตน่ากู ๑๒ โบ ด๊อ เด ท่อแว อ๊ะดื่อะ อ่ะดา น่อโฮ แว เต น่า แซ ด๊อ ต่าโม่มี แว อ่ะซ๊า โอ่ะโศโด ด๊อ เต่อฮู๊ เต่อว๊ะ แวเลอ ปฆาเก่อญอ อ่ะซื๊อโพ เต่อคอ คี๊เน่ดอ แล แช๊ซี แว ก๊อฆา ด๊อ เนอแว ต่าดื๊อ ต่ายา

เล๊อเปลอ เตน่า ซู แว เล๊อ ดื๊อซื๊อ แพ๊ เล๊อ ต่าดื๊อ ต่ายา ด๊อ บ่ะจื่อพล๊อ ตือเล๊อ ต่าดื๊อ ต่ายา ลอม่า เตน่า แก๊ แว ต่าโล่แกว๊ เล๊อ ต่าแอ่ะ ต่ากวี๊ เตน่ากู แซ เก่อญอๆ เก๊อ น่า แซ มื่อะ ด๊อ ซ๊ะคลี่ ปฆาซ๊ะปฆ่า แต๊ แว ปฆา เล๊อ อ่ะ เด เตน่าเซ เน่ โท่ยู อ่ะ คา เน่ อ่ะแว ซ๊ะพี๊ น่อ ยู ยื่ออ่อะ เซ่ซ่า อ่ะ แว ซ๊ะพีน่อ อ่อะต่า เตน่ากู แก๊ ต่าโล่แกว๊ เต่อ ลอฆ่ะ ต่า ก่าเคอ ลอฮ อ่ะ เก๊อจ่า ออ แต๊ เน่ ด่ะ แว อ่ะปลีทอ บ่ะด่ะ แว เล๊อ อ่ะ เก๊อจ่า อ่ะจื๊อ ตือเล๊อ อ๊ะป่า แต๊ฆืออ๊ะ ต่าวี ป่าเออ เจ่อเก๊อ เด เตน่า เซๆ ด๊อ เจ๊อ เก่อมา เน่ เตน่า ด่ะแว ป่า แต๊ เชอ ออ

“เล๊อฆอ เจ่อ เก๊อ โซ่นา แต๊ เตน่า ” อ่ะโพ
อื่อลอ แว เคลๆ “เม่” อ๊ะป่า แต๊ แว ด่ะ
“ป่า เม๊อ โซ่ น่า เด เตน่า เซ ลี๊ เน่ เน่อเก๊อ
โต่ เน่ ออ ด๊อ โซ่โล ปฆาเก่อญอ เล๊อ คี ด๊อ
อ่ะ โพควา อื่อ ลอ แว “เม่ เซ๊อปฆ่าเต่อ”
ด๊อ ปฆา ดอ โพควา คีฆา กว่า ล่อซ๊ะ แม่ะนี
เก๊อมฆี “แคอี ต่า คี๊ยี่ะ ลี๊ ปฆาคีฆา บ่ะ เก
มี ด๊อ เล๊อ ฆอนี เป๊อ บ่ะ มาต่า ร๊ะดี๊” ด๊อ
อ่ะแว คีฆา เก มี แว ลออ

เรื่อง สองพ่อลูกกับเตน่ากู

ท่ามกลางป่าใหญ่ แสงร่ำไรของดวงอาทิตย์กำลังจะลาลับไป จิ้งหรีดเริ่มส่งเสียงร้องเป็นสัญญาณให้ผู้คนละจากงานกลับมาพักผ่อน เสียงเตน่ากูอันไพเราะได้เล็ดลอดออกมาจากบ้านหลังหนึ่งกลางป่าใหญ่

บ้านเล็ก ๆ หลังนี้ มีคนอาศัยอยู่ด้วยกันสองคน คือพ่อและลูกชาย เขาทั้งสองกำลังเล่นเตน่ากูเบาๆ และคุยกันแบบเงียบๆ พ่อกำลังสอนลูกชายเล่นเตน่ากู เมื่อไหร่ก็ตามที่ลูกเล่นไม่ถูกคีย์ พ่อคอยเป็นครูให้ลูกอยู่เสมอ ลูกชายมักจะมีคำถามทุกครั้งเมื่อเรียนเตน่ากูกับพ่อ พ่อก็จะคอยตอบ คอยบอก คอยสอน ทำเป็นแบบอย่างให้ลูกชาย จนมีวันหนึ่งลูกชายเกิดสงสัยขึ้นมาแล้วถามพ่อว่า “เตน่ากูมีความเป็นมาอย่างไรครับพ่อ”

พ่อเองก็ไม่รู้เหมือนกัน พ่อเกิดมาก็เห็นคนเล่นกันมานานแล้ว แต่พ่อเคยได้ยินคนแก่เล่าให้ฟังลูกอยากรู้ไหม “อยากรู้ครับ” ลูกชายตอบด้วยความตื่นเต้น ถ้าอยากรู้ต้มน้ำให้พ่อก่อนสิ พ่อจะดื่มน้ำชา แล้วจะเล่าให้ลูกฟัง ลูกจะได้รู้เรื่องของเตน่ากู ลูกจึงรีบต้มน้ำให้พ่อ เมื่อน้ำร้อนเดือดแล้ว ลูกชายก็ยกน้ำร้อนลงแล้วใส่ใบชาลงไปในกาน้ำร้อน

ลูกค่อย ๆ รินน้ำชาให้พ่อ พ่อจิบชาพร้อมกับเล่าเรื่องเตน่ากูให้ลูกฟังว่า “เตน่ากู เป็นเครื่องดนตรีของปกาเกอะญอที่มีการสืบทอดกันมายาวนาน เป็นเครื่องดนตรีประกอบการ “อื่อธา” เสมอ “อื่อธา” คือการขับลำนำ เมื่อพูดถึงเตน่ากูกับคนเฒ่าคนแก่ชาวปกาเกอะญอไม่ว่าที่ไหน ๆ พวกเขาจะนึกถึง “เต๊อะหน่าตุ๊จ่อ” บรรพบุรุษนักรบของชาวปกาเกอะญอ ผู้ใช้เตหน่าเป็นอาวุธพิชิตข้าศึก

MTB MLE

Instructional and Learning Materials Repository